

ČERVENÉ STUŽKY

Príručka vzdelávania v kampani

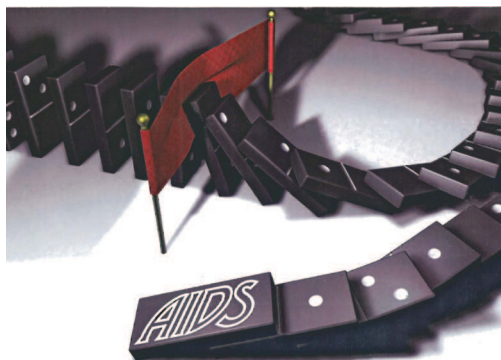

Milí riaditelia škôl a školských zariadení, učitelia, vychovávatelia a priatelia Červených stužiek,

tešíme sa z vášho záujmu o kampaň Červené stužky. Budeme radi, ak vám táto príručka bude pomôckou pri jej realizácii v školách a školských zariadeniach. Našou túžbou je naučiť sa pozerať na problematiku HIV/AIDS pozitívnymi očami a naučiť mladých ľudí zaujať správny postoj aj v ťažkostiach a problémoch dnešnej doby k vlastnému zdraviu a životu, ako aj k zdraviu a životu druhých ľudí. Príručka vznikla vďaka finančnej podpore Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (v rámci rozvojového projektu „Zdravie v školách 2011“) a Krajského školského úradu v Žiline.

Červené stužky 2011

OBSAH

ODBORNÁ TERMINOLÓGIA KAMPANE	3
AIDS – SYNDRÓM ZÍSKANEJ IMUNITNEJ NEDOSTATOČNOSTI	5
Z HISTÓRIE HIV/AIDS	6
VÝSKYT HIV/AIDS	7
NÁRODNÝ PROGRAM PREVENCIE HIV/AIDS	
V SLOVENSKEJ REPUBLIKE NA ROKY 2009 - 2012	8
PREDNÁŠKY A BESEDY O HIV/AIDS	9
ABECEDA KAMPANE	10
KVÍZ O KAMPANI ČERVENÉ STUŽKY	11
ČERVENÁ STUŽKA	12
MISIA SV. JÁNA V BARBERTONE	13
MISIA SV. JÁNA – MIESTO PRIJATIA	14
MISIA SV. JÁNA – MIESTO ŽIVOTA	15
MISIA SV. JÁNA – MIESTO OSLAVY	16
MISIA SV. JÁNA – MIESTO POMOCI	17
MISIA SV. JÁNA – MIESTO HODNÔT	18
MISIA SV. JÁNA – MIESTO ŽIVOTA	19
METODIKA PREZENTÁCIE FILMU ANJELI	20
LIST Z MISIE SV. JÁNA V BARBERTONE	21
METODIKA PREZENTÁCIE FILMU IN YOUR FACE	22
STAŇ SA SPISOVATEĽOM	23
TRIEDNY ALEBO ŠKOLSKÝ VÝSKUM „AKO BOJOVAŤ PROTI HIV/AIDS“	24
KRESBA DO CELOSLOVENSKEJ VÝTVARNEJ SÚŤAŽE „ČERVENÉ STUŽKY“	26
NAKRESLI SVOJE „VYJADRENIE“ ČERVENEJ STUŽKY	27

ODBORNÁ TERMINOLÓGIA KAMPANE

Nasledujúcu terminológiu je možné použiť hlavne pri odbornom vysvetľovaní témy HIV/AIDS. Informácie sú pomôckou na rozšírenie odborných vedomostí predovšetkým u žiakov stredných škôl. Uvedenú terminológiu použijeme najmä z dôvodu zvýšenia vedomostnej úrovne žiakov v školách, aby dokázali čítať odborný text a porozumieť mu. Na precvičenie a upevnenie odborných vedomostí môžu žiaci samostatne pripraviť tajničku, kvíz, článok do školského časopisu, oznam do školského rozhlasu, PC prezentáciu a iné.

HIV - vírus ľudskej imunitnej nedostatočnosti

Pôvodcom ochorenia AIDS je RNA vírus, ktorý nesie názov Human Immunodeficiency Virus (HIV) a patrí medzi nebunkové organizmy s názvom vírusy, do čeľade Retroviridae (retrovírusy), podčeľade Lentivirinae (lentivírusy). Pre tieto vírusy je charakteristické, že pomocou enzýmu reverznej transkriptázy sú schopné prepísať vírusovú RNA (ribonukleová kyselina) do formy DNA (deoxyribonukleová kyselina) a v tejto podobe provírusovej DNA sa naviazať na genóm ľudskej bunky. Po infekcii sa provírusová DNA nedá pri súčasnej terapii z genómu (súbor génov) napadnutej ľudskej bunky eliminovať (odstrániť), preto je infekcia HIV zatiaľ nevyliečiteľná.

Dve formy vírusu HIV

Existujú dva typy vírusu HIV: HIV-1 a HIV-2, v rámci ktorých je známych už jedenásť subtypov HIV-1 a sedem subtypov HIV-2. HIV-1 sa vyskytuje najmä v Amerike, západnej Európe, ale tiež v Ázii, kým HIV-2 najmä v subsaharskej Afrike, ale pre migráciu obyvateľstva sú už obidva vírusy rozšírené po celom svete. Genetická výbava týchto dvoch typov vírusov vykazuje približne šesťdesiatpercentnú homológiu (zhodu). Obidva vírusy poškodzujú imunitný systém podobným spôsobom, avšak infekcia HIV-1 progreduje (rastie) do štádia AIDS rýchlejšie než infekcia HIV-2.

Štruktúra vírusu HIV

Genetický materiál vírusu HIV predstavujú dve vlákna RNA rovnakej polarity. Obklopuje ich bielkovinový plášť, tzv. dreň vírusu. Vnútri plášťa sa nachádzajú enzýmy, ktoré vírus potrebuje pri svojom životnom cykle. Ide najmä o reverznú transkriptázu, ktorá prepisuje genetickú informáciu z formy RNA do formy DNA. Ďalším enzýmom je enzým integráza, pomocou ktorého sa provírusová DNA integruje do genómu hostiteľskej bunky.

Plášť má tvar pripomínajúci kužeľ. Dreň obklopuje dvojité obal. Vnútorňú časť obalu tvorí bielkovina, na ktorú zvonka prilieha lipidová (tuková) dvojvrstva čiastočne obsahujúca aj proteíny hostiteľskej bunky, napr. antigény hlavného histokompatibilného komplexu.

Tie pochádzajú z cytoplazmatickej membrány bunky, cez ktorú sa zrelá novovytvorená častica vírusu uvoľňuje do okolia. Táto častica má vzhľad guľovitého dvojstenu so sedemdesiatimi dvoma vonkajšími útvarmi, ktoré pripomínajú hlavičky špendlíkov zapichnutých do obalu vírusu. Guľatá hlavička predstavuje glykoproteín s relatívne vyššou molekulovou hmotnosťou, ktorý je spojený s ďalším glykoproteínom. Tieto dve glykoproteínové látky sú najdôležitejšie pri infekcii bunky, pri poškodení hostiteľskej bunky a ako antigény, proti ktorým je namierená imunitná odpoveď infikovaného organizmu.

(Kresba: Katarína Sabová)

Genetická informácia HIV

Genóm obsahuje tri štruktúrne gény. HIV je unikátny tým, že jeho genóm obsahuje ešte ďalších šesť génov, ktoré nekódujú štruktúrne proteíny, ale vykonávajú výhradne regulačné funkcie. Genóm ľudskej bunky je približne stotisíckrát väčší ako genóm HIV, avšak regulačné mechanizmy vírusu HIV sú natoľko efektívne, že dokážu presmerovať syntetický aparát infikovanej bunky tak, že rozmnožuje „votrelca“ a navodzuje aj chorobné zmeny v bunke spôsobujúce jej uhynutie.

Beware of...

...unwanted gifts!

Vírus HIV sa prenáša

- ▶ sexuálne (pohlavne) – sexuálnym stykom s infikovanou osobou (hlavnou príčinou nákazy je hlavne homosexuálny pohlavný styk a striedanie sexuálnych partnerov),
- ▶ krvou infikovanej osoby (napr. používanie nesterilných ihl a injekčných striekačiek, piercing a tetovanie nesterilnými nástrojmi), krvnou transfúziou (na Slovensku sa povinne testuje vzorka od každého darcu krvi aj na vírus HIV),
- ▶ z matky na novorodenca (počas tehotenstva, pôrodu alebo dojčenia).

Vírus HIV sa neprenáša

- ▶ bežným kontaktom s infikovaným človekom, napr. bývaním v spoločnej domácnosti, pobytom v škole, spoločným stolovaním, podávaním rúk alebo bozkom,
- ▶ v sprchách, saunách, na kúpaliskách, ihriskách alebo spoločných WC,
- ▶ uštipnutím bodavým hmyzom (komáre, kliešte a pod.),
- ▶ domácimi alebo inými zvieratami,
- ▶ vzduchom,
- ▶ vodou.

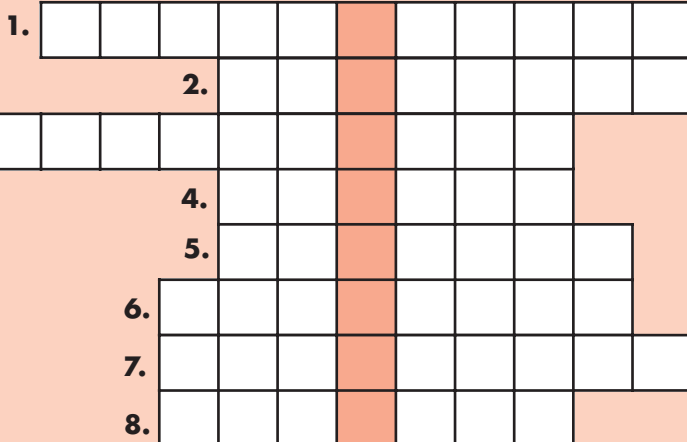

Tajnička

(ia, ie, iu, ch, dz patria do jedného okienka)

1. Slovenský názov čeľade, do ktorej patrí vírusu HIV.
2. Tvar zrelej novovytvorenej častice vírusu.
3. Guľatá hlavička vírusu je predstavená látkou s názvom...

4. Kontinent, na ktorom sa vyskytuje typ HIV-2.
5. Kontinent, na ktorom sa vyskytuje typ HIV-1.
6. Najčastejší spôsob prenosu HIV.
7. Enzým, pomocou ktorého sa provírusová DNA integruje do genómu hostiteľskej bunky.
8. Ozdoba tela, ktorou sa môže preniesť HIV vírus.

Odponde:
1. retrovírusy, 2. dvojsten, 3. glykoproteín, 4. Afrika,
5. Amerika, 6. pohlavne, 7. integráza, 8. piercing
Výsledok: VOTRELEC

AIDS – SYNDRÓM ZÍSKANEJ IMUNITNEJ NEDOSTATOČNOSTI

Získaný syndróm imunitnej nedostatočnosti je **posledné štádium HIV infekcie** charakterizované súborom symptómov autoimunitných, nervových, kožných onkologických ochorení, ako aj oportúnnych infekcií spôsobených baktériovými, vírusovými a mykotickými infekciami. Infekcia HIV sa šíri epidemicky a je zapríčinená vírusom ľudského imunodeficitu HIV (vírus ľudskej imunitnej nedostatočnosti). Hostiteľskými bunkami vírusu sú predovšetkým pomocné T lymfocyty. Vírus sa vyskytuje v periférnej krvi, v lymfatických uzlinách, v ejakuláte, cervikálnom sekréte (sekréte krčka maternice), kostnej dreni a v mozgovom tkanive chorých osôb, v materskom mlieku u žien po pôrode, príp. v stopových množstvách v slzách a slinách.

Symptómy (príznaky)

Prvé príznaky infekcie HIV/AIDS sa môžu, ale nemusia objaviť dva až tri týždne po infekcii. Toto začiatkové štádium primárnej infekcie pripomína chrípkový stav a počas neho a následne po ňom sa tvoria HIV protilátky (asymptomatická – bezpríznaková infekcia). Prejavuje sa zväčšenými lymfatickými uzlinami, malátnosťou, chudnutím. Po ňom nasleduje asymptomatické obdobie trvajúce 6 – 10 – 12 rokov, keď sa vírus pomaly množí, oslabuje imunitný systém, ale pacient sa cíti klinicky zdravý. Ide o štádium asymptomatického HIV nosičstva. Medzi infikovaním vírusom HIV a vypuknutím choroby AIDS u neliečených pacientov môže uplynúť až šesť až desať, u niektorých pacientov až dvanásť rokov. Chorobe AIDS predchádza štádium ARC prejavujúce sa perzistujúcou lymphadenopathiou (pretrvávajúce ochorenie lymfatických uzlín), pripája sa výrazné a rýchle zníženie telesnej hmotnosti, únava, horúčka, hnačky, potenie v noci, orálna kandidóza (ochorenie sliznice úst spôsobené kvasinkami). Pri vyšetrení krvi sa zisťuje lymfopénia (zníženie počtu lymfocytov), leukopénia (zníženie počtu bielych krviniek – leukocytov), trombocytopénia (zníženie počtu krvných doštičiek – trombocytov), výrazne zvýšená sedimentácia červených krviniek – erytrocytov, anémia (zníženie počtu erytrocytov) a postupný pokles HIV protilátok. Infikovaní jedinci majú zníženú odolnosť proti bežným (oportúnnym) infekciám. Toto štádium predchádza plne rozvinutému klinickému obrazu AIDS. V štádiu AIDS sa u chorých prejavujú rozličné infekcie kože (dermatózy) a vnútorných orgánov, často zapríčinené príležitostne patogénnymi (choroboplodnými) mikroorganizmami. Často sa vyskytujú zhubné nádory (lymfómy, karcinómy) kože a vnútorných orgánov, autoimunitné a neurologické choroby.

Terapia (liečba)

Základom liečby sú antiretrovírusové preparáty, ktoré brzdia množenie vírusu HIV na rôznych stupňoch jeho replikácie v bunke, čím umožňujú postupnú regeneráciu oslabeného imunitného systému, predlžujú a skvalitňujú život pacienta a zlepšujú prognózu ochorenia. Pridružené infekcie a symptómy sa liečia v rámci doplnkovej terapie príslušnými liekmi. Správne nastavená antiretrovírusová liečba oddaľuje nástup klinických príznakov ochorenia AIDS. Ovplyvňuje vírusovú záťaž organizmu, a tým znižuje infekčnosť prameňa nákazy. V krajinách, ktoré si môžu dovoliť takúto liečbu aplikovať v širšom meradle, sa ukazujú štatisticky významné zmeny v poklese prípadov AIDS. I keď sa liečba HIV/AIDS výrazne zlepšila, súčasné liečebné možnosti sú i naďalej obmedzené. Liečbou sa vírus z tela neodstraňuje. Viaceré spôsoby liečby majú vedľajšie účinky a vzniká rezistencia vírusu na antiretrovírusové lieky. Správne nastavená liečba je veľmi dôležitá nielen pre ľudí žijúcich s HIV/AIDS, ale aj v prevencii a v spomalení šírenia tohto ochorenia.

Prognóza: HIV/AIDS je v súčasnosti liečiteľné, ale (zatiaľ) nevyliečiteľné ochorenie.

Národné referenčné centrum pre prevenciu HIV/AIDS v Bratislave,
odborný garant kampane Červené stužky

HISTÓRIA HIV/AIDS VO SVETE

1930

Výskyt prvých infekcií HIV v Afrike – v Kongu prenosom a mutáciou vírusu SIV (forma imunodeficientného vírusu ľudoopov) na ľudí.

1959

Zaznamenaný prvý klinický prípad AIDS v Kongu.

60. – 70. roky 20. storočia

Prenos vírusu do USA a ďalších krajín.

1980

V USA prvé prípady netypických „priebehov chorôb“ v dôsledku poklesu imunity, ktoré v takej forme predtým neexistovali: napadnutia parazitmi, Kaposiho sarkóm, špeciálny zápal pľúc pneumóniou *Pneumocystiscarinii*, identifikácia „pacienta 0“ – prvotne infikovaného.

1981

Prvé hypotézy o prenose krvou a spermami, AIDS zaznamenané vo Francúzsku a ďalších krajinách.

1982

AIDS už na piatich kontinentoch, vyskytuje sa aj u novorodencov a hemofilikov

1983

The 4H Club (Klub 4H) – HIV nákaza u štyroch skupín ľudí: 1. Homosexuality among males (homosexuáli), 2. Hemophilia (hemofilici), 3. Heroin use (drug use that may involve shared needles) – (závislí od heroínu s používaním spoločných ihliel), 4. Haitian origin (haitského pôvodu).

1983 – 1984

Identifikácia vírusového pôvodcu ochorenia – Luc Montagnier na Pasteurovom inštitúte v Paríži a virológ Róbert Gallo z USA, ochorenie dostalo názov AIDS/SIDA.

1985

Vyvinutý test na dôkaz protilátok.

1988

WHO vyhlasuje 1. december za Svetový deň boja proti AIDS.

1996

Využitie inhibítorov proteáz v terapii, založená Medzinárodná iniciatíva pre AIDS vakcínu, liečba HAART (vysoko aktívna antiretrovírusová terapia) kombinácia 3 ARV ponúka ľuďom s HIV dlhšie prežitie bez AIDS.

1999 – 2000

AIDS je štvrtým najväčším „zabijakom“ na svete, 90 % infikovaných HIV je z rozvojových krajín,

2001

Štatistiky UNAIDS informujú o úmrtí 21 miliónov ľudí na svete na AIDS, z toho 17 miliónov v subsaharskej Afrike, HIV nakazených je 36 miliónov, z toho 26 miliónov v Afrike.

2003

5 miliónov novo infikovaných HIV, 3 milióny ľudí na AIDS umierajú.

2006

60 % ľudí s HIV na svete žije v subsaharskej Afrike; UNAIDS odhadla, že od roku 1981 bolo globálne infikovaných 65 miliónov a na následky AIDS umrelo 25 miliónov ľudí.

2008

Počet infikovaných vírusom HIV v Európskej únii stúpa závažným tempom, počet infikovaných vírusom HIV vo východnej Európe rastie najmä pre drogovú závislosť, najhoršie z krajín Európskej únie sú na tom Estónsko, Lotyšsko, Portugalsko a Španielsko, obrovský počet nakazených hlási aj Ukrajina a Rusko.

2009

33,3 miliónov ľudí žijúcich s HIV, viac ako 7 000 nových HIV infekcií denne, v západnej Európe prevláda homosexuálny prenos, hoci s narastajúcou migráciou sa zvyšuje aj počet heterosexuálnych prenosov, vo východnej Európe – vysoké percento prenosu injekčnou striekačkou u intravenózných užívateľov drog, častý heterosexuálny prenos.

Do konca roku 2010 žilo na svete 34 miliónov ľudí s HIV.

HISTÓRIA HIV/AIDS NA SLOVENSKU

1984

Zriadené Národné referenčné laboratórium pre HIV/AIDS.

Do roku 1985

Surveillance (dohľad nad) HIV/AIDS.

1988

Prijatý Program prevencie HIV/AIDS.

15. 10. 1994

Vzniklo Národné referenčné centrum pre prevenciu HIV/AIDS.

1994

Prijatý Komplexný program prevencie nákazy vírusom HIV/AIDS.

1996

Vytvorená Národná komisia pre prevenciu HIV/AIDS.

2004 – 2007

Prebíhal Národný program HIV/AIDS v Slovenskej republike (prijatý 1. 12. 2003).

2009 – 2012

Prebíha Národný program prevencie HIV/AIDS v Slovenskej republike. Koordinátorom NPP HIV/AIDS v Slovenskej republike je hlavný hygienik v Slovenskej republike, ktorý je zároveň predsedom Národnej komisie pre prevenciu HIV/AIDS.

VÝSKYT HIV/AIDS

Výskyt HIV/AIDS vo svete (pozri www.unaids.org)

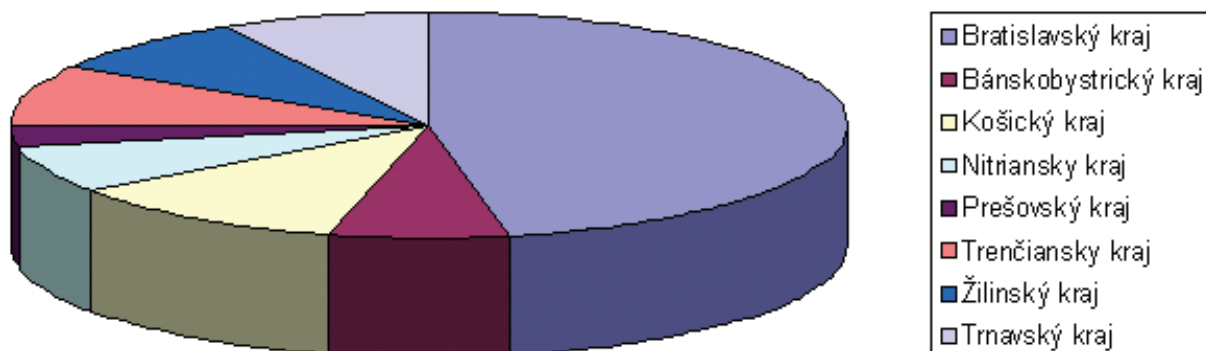
- Do konca roku 2010 žilo na svete 34 miliónov ľudí s HIV.
- Každú minútu zomrie na AIDS päť ľudí. Jeden človek zo sto (na svete) je HIV pozitívny: tretina z nich je vo veku od 15 do 24 rokov.
- Väčšina ľudí žijúcich s HIV v Afrike sú ženy.
- V Afrike sa vírusom HIV každodenne nakazí 1400 novorodencov – priamo pri pôrode alebo pri dojčení.
- Počet nových prípadov HIV rýchlo rastie najmä v Číne, Indonézií, Keni, Rusku, na Ukrajine, vo Vietname.

Výskyt HIV/AIDS v Českej republike (pozri www.aids-pomoc.cz)

- Celkový počet HIV pozitívnych dosiahol do júna 2011 počet 1636 osôb.
- Od začiatku roku 2011 do júna 2011 bolo v Českej republike zistených 114 nových HIV pozitívnych prípadov.
- Najviac HIV pozitívnych osôb pripadá na Prahu (tu je evidovaných 782 HIV pozitívnych osôb).
- Na AIDS ochorelo v Českej republike 335 ľudí.

Výskyt HIV/AIDS v Slovenskej republike (pozri www.hiv-aids.tym.sk)

- Od roku 1985 do 31. 12. 2011 sa infekcia HIV/AIDS potvrdila u 348 občanov (z toho u 328 mužov) a 117 cudzincov (z toho u 102 mužov), 61 osôb ochorelo na AIDS a 38 na AIDS zomrelo.
- V poslednom období infekcia HIV bola ročne novo diagnostikovaná asi u 50 občanov.
- Najviac HIV infikovaných osôb žije v Bratislavskom kraji.
- Rozdelenie HIV pozitívnych prípadov podľa veku poukazuje na maximum ohrozenia vo vekovej skupine od 25 do 29 rokov.
- Najčastejším spôsobom prenosu infekcie HIV je nechránený sexuálny kontakt muža s mužom.
- Pri prenose infekcie HIV heterosexuálnym stykom dominujú ženy nad mužmi.

NÁRODNÝ PROGRAM PREVENČIE HIV/AIDS V SLOVENSKEJ REPUBLIKE NA ROKY 2009 - 2012

Vybraný text z Národného programu prevencie HIV/AIDS v Slovenskej republike na roky 2009 – 2012 je možné použiť pri odbornom vysvetľovaní témy HIV/AIDS. Informácie sú pomôckou na rozšírenie odborných vedomostí najmä u žiakov stredných škôl. Kampaň podporuje národný program a za najúčinnější prostriedok boja proti AIDS považuje odborné vedomosti o HIV/AIDS. Na precvičenie a upevnenie odborných vedomostí získaných aj prostredníctvom Národného programu môžu žiaci samostatne pripraviť tajničku, kvíz, článok do školského časopisu, oznam do školského rozhlasu, PC prezentáciu a iné.

Pandémia HIV/AIDS je ľudskou, sociálnou a ekonomickou katastrofou s ďalekosiahlym dosahom na jednotlivcov, spoločnosti a krajiny po celom svete. Národný program prevencie HIV/AIDS (ďalej len NPP HIV/AIDS) v súlade s Programovým vyhlásením vlády nadväzuje na predchádzajúce aktivity v boji proti HIV/AIDS v Slovenskej republike a zohľadňuje odporúčania Svetovej zdravotníckej organizácie a UNAIDS (Joint United Nations Programme on HIV/AIDS). Základným cieľom NPP HIV/AIDS zostáva obmedzovať šírenie vírusu HIV v Slovenskej republike a zmierňovať dosah nákazy HIV a AIDS v tých častiach spoločnosti, ktorých sa to najviac dotýka. Všetky aktivity musia byť v súlade s cieľmi UNAIDS, založené na princípe ochrany ľudských práv, vedeckých poznatkov, musia rešpektovať národnú koordináciu a zmysluplné zapojenie občianskej spoločnosti a mimovládnych spoločností v oblasti boja proti HIV/AIDS.

HIV/AIDS v Slovenskej republike

Sledovanie nákazy HIV/AIDS sa v Slovenskej republike zaviedlo už v roku 1985. Výsledky sa sumarizujú a vyhodnocujú mesačne a kvartálne. Osobitne sa sledujú príslušníci ohrozených skupín a s vyššou možnou expozíciou k vírusu. Analyzujú sa výsledky skríningových vyšetrení darcov krvi, tkanív, orgánov a gravidných žien. Vyšetrovanie anti-HIV protilátok je v Slovenskej republike prístupné každému. Ak vyšetrovaná osoba trvá na anonymnom vyšetrení, lekár jej prideli kódové označenie a je vyšetrená anonymne. Za posledných osem rokov bol zaznamenaný každoročný nárast počtu potvrdených prípadov HIV.

Správne nastavená antiretrovírusová liečba oddaľuje nástup klinických príznakov ochorenia AIDS. Oplyvňuje vírusovú záťaž organizmu, a tým znižuje infekčnosť prameňa nákazy. V krajinách, ktoré si môžu dovoliť takúto liečbu aplikovať v širšom meradle, sa ukazujú štatisticky významné zmeny v poklese prípadov AIDS. I keď sa liečba HIV/AIDS výrazne zlepšila, súčasné liečebné možnosti sú i naďalej obmedzené. Liečbou sa vírus z tela neodstraňuje.

Liečba je náročná na spoluprácu lekára s pacientom. Lieky a terapeutické postupy sa môžu meniť, a preto je náročná aj z finančného hľadiska. Viaceré spôsoby liečby majú vedľajšie účinky a vzniká rezistencia vírusu na antiretrovírusové lieky. Správne nastavená liečba je veľmi dôležitá nielen pre ľudí žijúcich s HIV/AIDS, ale aj v prevencii a v spomalení šírenia tohto ochorenia.

Slovenská republika patrí zatiaľ medzi krajiny s relatívne nízkym počtom ľudí s HIV/AIDS a infekcia HIV/AIDS tu ešte nenadobudla alarmujúce rozmery. Preto je nevyhnutné pokračovať v účinnej prevencii tohto ochorenia. Mladí ľudia predstavujú kritický článok v zmene dynamiky pandémie HIV/AIDS vo svete, pretože predstavujú významnú časť z novo diagnostikovaných prípadov HIV. Vzhľadom na stále dospievajúcu novú generáciu je potrebné opakovane vykonávať aktivity spojené so vzdelávaním a výchovou mladých ľudí, aby boli dostatočne informovaní o tom, čo je HIV/AIDS a ako majú chrániť seba a svojich najbližších. HIV má presne definované cesty prenosu a aj preto je v súčasnosti prevencia najdôležitejšou súčasťou boja proti šíreniu HIV.

(pozri www.health.gov.sk)

PREDNÁŠKY A BESEDY O HIV/AIDS

Dôležitou súčasťou kampane Červené stužky sú odborné prednášky v školách a v školských zariadeniach. Kampanď podporujú odborní garanti a sú ochotní podľa svojich možností poskytnúť odborné poznatky školám, ktoré ich o to požiadajú. Odporúčame osloviť odborné pracoviská a odborníkov z oblasti zdravotníctva a medicíny aj podľa vlastného výberu. Škola si zorganizuje odbornú prednášku na vlastné náklady. V prípade potreby sa školy a školské zariadenia môžu obrátiť s prosbou o radu aj na organizátora kampane.

Odborní garanti kampane Červené stužky:

WHO Country Office in Slovakia/Kancelária WHO na Slovensku

www.who.sk

Doctors for life International

www.doctorsforlifeinternational.com

Misia sv. Jána v Barbertone (JAR)

www.skolskesestryosf.sk

Národné referenčné centrum pre prevenciu HIV/AIDS v Bratislave

www.hiv-aids.tym.sk

Dom rodina „Vila Pinia“ Monte Porzio Catone (Roma – Rím)

www.associazionelmosaico.org

Centrum pre liečbu drogových závislostí v Bratislave

www.cpldz.sk

RETEST – Dom na polceste v Bratislave

www.retest.sk

Resocializačné centrum Z – Návrat centrum v Bobrove

www.znavrat.sk

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre – Katedra zoológie a antropológie v Ružomberku – Katedra biológie a ekológie

www.ku.sk

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave

www.vssvalzbety.sk

Ústav mikrobiológie a imunológie Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine

www.jfmed.uniba.sk

Ústav verejného zdravotníctva Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine

www.jfmed.uniba.sk

Liga za duševné zdravie SR v Bratislave

www.dusevnezdravie.sk

Kruciata oslobodenia človeka v Levoči

www.kruciata.sk

Čistý deň v Galante

www.cistyden.sk

FNsP Žilina v Žiline

www.nspza.sk

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline

www.ruvzza.sk

Tomáš Řehák

www.tom.wbs.cz

Slovenská Asociácia študentov medicíny v Bratislave

www.bsm.sk

OLÚP Predná hora – spolupracovník kampane

www.olup-prednahora.sk

ABECEDA KAMPANE

Motivačná aktivita „Abeceda kampane“ chce pomôcť prehľbiť a rozšíriť odbornú terminológiu kampane Červené stužky. Žiaci môžu pracovať vo dvojiciach na doplnení abecedy, po ktorej môže prebiehať skupinové zdieľanie formou písania na tabuľu alebo na papier. Pred začatím aktivity je možné využiť webovú stránku kampane a uvedený text:

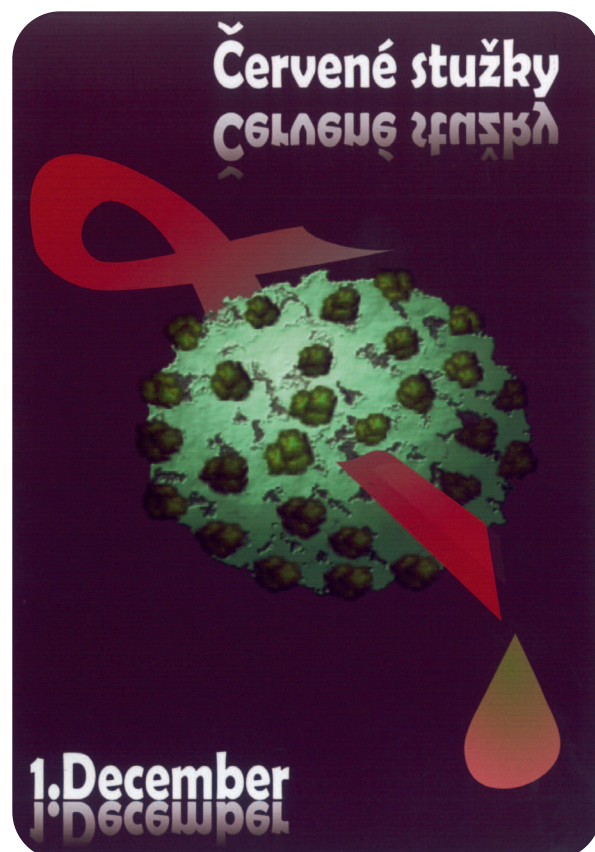
Kampaň Červené stužky sa na Slovensku oficiálne začala v roku 2007 a jej hlavnou filozofiou je odovzdanie a prehĺbenie vedomostí a informácií o víruse HIV a chorobe AIDS mladým ľuďom Slovenska. Pri zrode nového diela obvyčajne stojí niečo veľmi vzácne. V prípade Červených stužiek to bola Misia sv. Jána v Barbertone (JAR), kde so životom bojujú dospelí a deti choré na AIDS. Tu vznikol aj úspešný film An-

jeli, ktorý kampaň ponúkala školám a školským zariadeniam v prvých dvoch ročníkoch. Kampaň sa môže uskutočňovať vďaka finančnej podpore MŠVVaŠ SR, KŠÚ v Žiline (v rámci rozvojového projektu „Zdravie v školách“), pomoci mesta Žilina, ako aj vďaka odbornej garancii viacerých odborných pracovísk na Slovenku i v zahraničí.

Informačné médium kampane: www.cervenestuzky.sk.

A	B	C	D	E	F	G	H	C	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	Z	X	Y
I				U				O		A					E	O	T						D		
D				R				R		R					G	Z	U						R		
S				Ó				O							A	I	Ž						A		
				P				B							T	T	K						V		
				A				A							Í	Í	Y						I		
															V	V							E		
															N	N									
															Y	Y									

Malá pomôcka z jazykovej poradne Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV v Bratislave: Iniciálová skratka HIV má uvedenú podobu. Popri iniciálovej skratke AIDS, ktorá je mužského rodu a zvyčajne sa neskloňuje, napr. údaje o AIDS, zákerný AIDS, funguje v slovenčine aj skratkové slovo aids ako sklonné podstatné meno mužského rodu, napr. *príznaky aidsu*, *nakaziť sa aidsom*. Slovo aids sa uvádza v posledných vydaniach Pravidiel slovenského pravopisu a Krátkeho slovníka slovenského jazyka, ktoré sú v elektronickej podobe prístupné na webovej stránke www.juls.savba.sk.

KVÍZ O KAMPANI ČERVENÉ STUŽKY

1. Kampaň Červené stužky dostala názov podľa červených stužiek – symbolu:

- a) krvi
- b) života
- c) krvi a života
- d) utrpenia a bolesti

2. Kampaň chce byť kampaňou pre:

- a) mladých
- b) dospelých
- c) širokú verejnosť
- d) deti

3. Prvá kniha kampane sa nazýva:

- a) Boj proti AIDS – Životná skúška
- b) Červená stužka – Životná skúška
- c) Anjeli – Životná skúška
- d) AIDS – Životná skúška

4. Úspešný film Anjeli vytvorilo štúdio:

- a) LEX
- b) LUX
- c) LIX
- d) LAX

5. Prvý december je Svetovým dňom:

- a) boja proti malárii
- b) boja proti chudobe
- c) boja proti AIDS
- d) boja proti TBC

6. Kampaň za najúčinnější prostriedok boja proti AIDS považuje:

- a) pomáhať chorým na AIDS
- b) šíriť odborné vedomosti o HIV/AIDS
- c) robiť finančné zbierky pre chorých na AIDS
- d) propagovať občianske združenie Boj proti AIDS

7. Červená stužka sa nosí na oblečení od roku:

- a) 1988
- b) 1991
- c) 2000
- d) 1978

8. Medzi odborných garantov kampane patrí:

- a) Národné referenčné centrum pre prevenciu drog
- b) Národné referenčné centrum pre prevenciu hepatitídy
- c) Národné referenčné centrum pre prevenciu HIV/AIDS
- d) Národné referenčné centrum pre prevenciu TBC

9. Najúspešnejšou aktivitou kampane je:

- a) výtvarná súťaž
- b) fotografická súťaž
- c) literárna súťaž
- d) súťaž tvorivosti

10. Kampaň Červené stužky oslávila v roku 2011:

- a) desiate výročie
- b) piate výročie
- c) v roku 2011 vznikla
- d) nemala výročie

Správne odpovede: 1,c,2,a,3,b,4,b,5,c,6,b,7,b,8,c,9,a,10,b

ČERVENÁ STUŽKA

Uvedenú aktivitu a text je možné použiť pri viacerých príležitostiach:

- ▶ pri predstavení kampane Červenej stužky žiakom,
- ▶ na úvod vyučovacej hodiny venovanej tvorbe červených stužiek (pracovné vyučovanie, výtvarná výchova, triednická hodina),
- ▶ ako motiváciu pred zapojením sa do celoslovenskej výtvarnej súťaže na tému „Červené stužky“
- ▶ pri iných príležitostiach (podľa vlastného využitia).

Červená stužka je medzinárodným symbolom solidarity s ľuďmi nakazenými HIV alebo postihnutými chorobou AIDS. Červená farba bola vybraná ako symbol krvi a života. Na Svetový deň boja proti HIV/AIDS, ktorým sa stal prvý december, si ľudia na celom svete pripínajú červenú stužku, aby tak vyjadrili svoj postoj k HIV/AIDS.

Červená stužka vznikla v New Yorku v roku 1991. Vytvorili ju umelci z „Vizuálneho AIDS klubu“ v rámci projektu „Projekt Červenej stužky“. Autori projektu zostali v anonymite. Vďaka tomu nevznikli nároky na autorské práva. Znak červenej stužky sa kopíruje zadarmo a nikto nemá zisk z používania červenej stužky.

Posolstvá červenej stužky

Prvým posolstvom červenej stužky je **ZÁUJEM** a **SOLIDARITA** s ľuďmi nakazenými HIV alebo postihnutými chorobou AIDS, ktorí patria do spoločnosti napriek svojej chorobe.

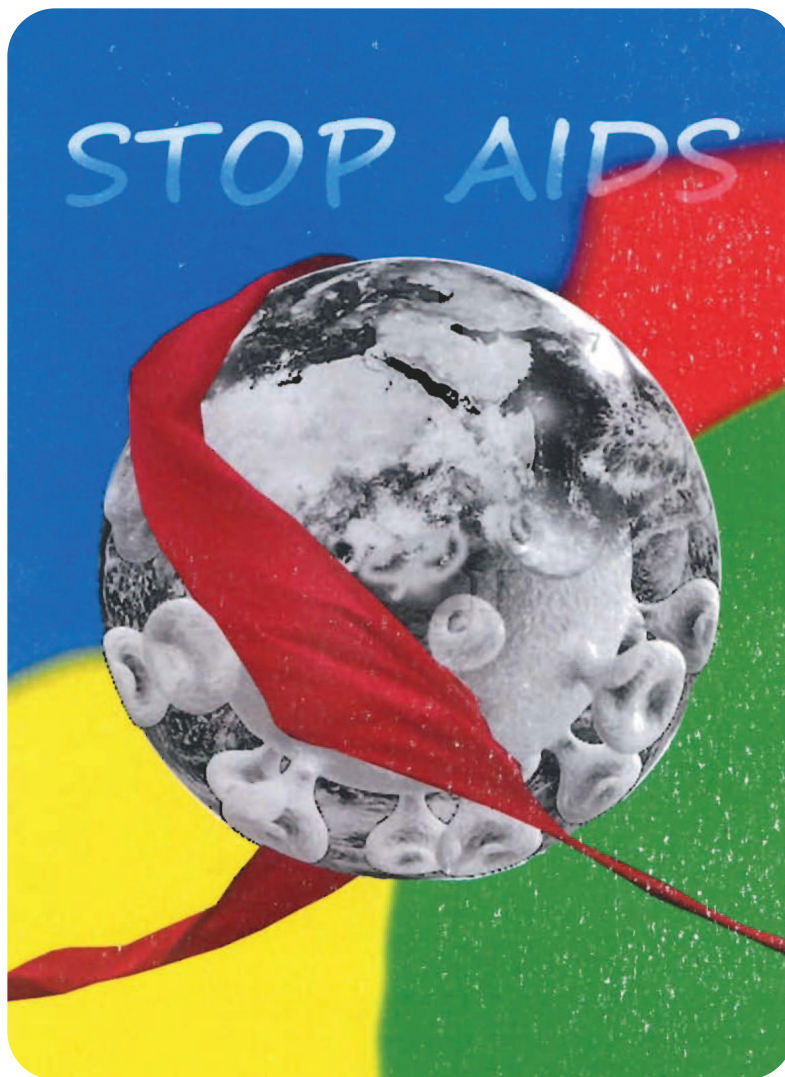
Sú obohatením ľudskej rodiny, lebo prinášajú do nej svoje jedinečné schopnosti a dary. Nosením červenej stužky ľudia prejavujú záujem aj o tých, ktorí už zomreli na AIDS a ktorí nám zanechali posolstvo prežitého utrpenia, posolstvo vyrovnania sa s vlastným osudom a odchodom zo života. Nosením červenej stužky ľudia prejavujú záujem aj o tých, ktorí sa starajú o chorých na AIDS a pomáhajú priamo alebo nepriamo zabráňovať šíreniu HIV/AIDS.

Druhým posolstvom červenej stužky je **NÁDEJ**, že boj s nákazou HIV a chorobou AIDS bude raz vyhratý a že hľadanie vakcíny a liečby na zastavenie bolesti a utrpenia bude úspešné. Stužka symbolizuje nádej na plnohodnotný život napriek bolesti a utrpeniu.

Tretím posolstvom červenej stužky je **PODPORA** tých, ktorí žijú s HIV/AIDS. Červená stužka je aj posolstvom podpory ďalšieho vzdelávania pre tých, ktorí nie sú infikovaní HIV. Podpora vzdelávacích projektov v krajinách, v ktorých sa šíri nákaza vírusom HIV, ako aj podpora vzdelávacích projektov v krajinách, ktoré si myslia, že sa ich tento problém netýka. Červená stužka chce byť aj podporou pre tých, ktorí prišli o priateľov, blízkych, členov rodiny... následkom choroby AIDS.

Príprava červených stužiek je jednoduchá. Je potrebné z vlastných finančných zdrojov zakúpiť červenú stužku,

nastrihať ju na dĺžku asi 10 cm a po zložení zopnúť obyčajným alebo zapínacím špendlíkom a pripevniť na oblečenie. Je vhodné, ak jednotlivci, žiaci... pripravujú červené stužky sami pre seba a pre svojich spolužiakov. Môžu tak hlbšie pochopiť ich význam a hodnotu. Červené stužky je možné pripravovať počas triednických hodín, hodín pracovnej výchovy...

MISIA SV. JÁNA V BARBERTONE

Misia sv. Jána v Barbertone je opatrovateľské centrum pre dospelých a deti, ktorí majú AIDS alebo sú HIV pozitívni. Misia sa nachádza v Juhoafrickej republike a o chorých sa stará medzinárodná komunita školských sestier sv. Františka. Žije a pracuje tu aj slovenská sestra Františka Olexová, ktorá je hlavnou protagonistkou úspešného filmu kampane Anjeli. Misia bola otvorená v januári 1989. Nachádza sa tu škola, materská škola, Centrum pre chorých na AIDS – pre deti i dospelých a kostol. Na pozemku žije aj niekoľko rodín a mladých ľudí, ktorí buď na misii pracujú, alebo tu žijú preto, lebo nemajú kam odísť. V súčasnosti je najaktuálnejšia služba chorým na AIDS. Pre Afriku je AIDS jednou z najhorších chorôb dnešnej doby. Ľudia sú denne konfrontovaní so smrťou, nákaza sa šíri veľmi rýchlo, hlavne medzi chudobnými. Na misii sv. Jána zomrelo už viac ako 700 dospelých a skoro stovka detí.

Misia sa nachádza neďaleko mestečka Barberton – v buši. Brána je stále otvorená všetkým, ktorí potrebujú pomoc.

Budovy slúžiace chorým na AIDS.

Spálňa detí.

Srdce vytvorené z kameňov. Každý kamienok symbolizuje dieťa choré na AIDS, ktoré na misii zomrelo.

Sestra Františka Olexová s pani Thelmou, ktorá každý deň (okrem nedele) pripravuje obed pre všetkých na misii.

Zaujímavé informácie o Misii sv. Jána v Barbertone nájdete okrem filmu Anjeli aj v archíve TVLUX www.tvlux.sk.

MISIA SV. JÁNA – MIESTO PRIJATIA

Aktivita **Misia sv. Jána – miesto prijatia** chce podporiť formovanie pozitívneho postoja mladých ľudí k problematike HIV/AIDS. Chce formovať pozeranie na problematiku HIV/AIDS inými – pozitívnymi očami. Chce naučiť mladých ľudí zaujať aj v ťažkostiach a problémoch dnešnej doby správny postoj k sebe samému a k druhým ľuďom. Táto aktivita je príležitosťou zamyslieť sa nad životom a osudom ľudí HIV pozitívnych alebo chorých na AIDS. To sa môže uskutočniť aj prostredníctvom prijatia seba a prijatia druhých ľudí takých, akí sú. Aktivita môže byť tiež motiváciou ako prejaviť úctu a toleranciu voči druhému človekovi, ktorý je iný ako ja, ako ty, ako my.

Úryvok zo životného príbehu

„Akokoľvek, toto je môj život s HIV. Rada tancujem, kreslím, spievam, čítam, plávam, riešim matematicko-slovné problémy a píšem skladby. Chcela by som byť učiteľkou a možno sa dokonca aj vydať. Možno, ak sa budem o seba starať a úzko spolupracovať s lekármi, budem môcť mať HIV negatívne dieťa. Je ťažké povedať ľuďom, že mám HIV... niekedy sa od vás odľahujú a to naozaj nie je príjemné. Niekedy mi chýba rodina alebo niekto, kto by prišiel k dverám, aby videl len mňa. Viem, že som milovaná a že sa o mňa stará mnoho ľudí – mám niekoľko matiek v sestrách a v ľuďoch po celom svete, ktorí sa o mňa starajú... rozumiete, čo chcem povedať? Teraz, keď mám jedenásť rokov, dúfam, že budem dlho žiť. Mám veľa snov a chcem toho veľa spraviť, kým zomriem. Je tu toho tak veľa, pre čo sa oplatí žiť a toľko veľa priateľov, ktorých sa oplatí stretnúť. Boh je tu pre mňa vždy a viem, že ma ochráni a pomôže mi žiť jeho plán. Som vďačná, že mi dal taký dlhý život a ľudí, ktorí mi každý deň pomáhajú žiť. HIV je súčasťou môjho života a neviem, ako sa to celé skončí. Možno vás zaujíma, či sa bojím. Áno, niekedy áno. Keď niekedy ochoriem, rozmýšľam, čo sa deje. Videla som umrieť veľa ľudí. Niektorí boli veľmi chorí – trvalo dlho, kým zomreli a veľa trpeli. Vďaka, že ste si prečítali alebo vypočuli kúsok z môjho príbehu. Dúfam, že ste pochopili, čo som sa snažila povedať.“

Po prečítaní úryvku zo životného príbehu napíšte v tichosti na tabuľu alebo papier pocity dievčaťa, ktoré rozprávalo svoj životný príbeh. Potom môže vyučovací hodina alebo stretnutie pokračovať zamyslením sa a diskusiou nad otázkami:

- Ako prijímam iných ľudí ako som ja?
- Do akej miery tolerujem názory a postoje druhých ľudí?
- V čom sa líši môj životný príbeh od prečítaného životného príbehu?
- Môže sa stať, že tvoj kamarát bude HIV pozitívny. Zmenilo by sa tvoje správanie k nemu? Ak áno, tak v čom a prečo? Ako by si mu pomohol začleniť sa medzi tvojich kamarátov? Mali by tvoji rodičia a kamaráti vedieť, že je HIV pozitívny?

Po zamyslení sa nad uvedenými otázkami a po diskusii nad nimi môžu žiaci vyjadriť kresbou svoje pocity na papier a vytvoriť tak spoločnú koláž venovanú ľuďom HIV pozitívnym alebo chorým na AIDS.

„Touto cestou by sme chceli podporiť, povzbudiť a vyzvať všetkých Vás mladých, ktorí ste sa rozhodli zapojiť do kampane Červené stužky. Vyjadrenie spolupatričnosti a záujmu vidieť AIDS v pravom svetle sú tiež výzvou pre nás podporiť všetkých tých, ktorí sa snažia každý deň zo všetkých síl bojovať s touto chorobou.“

Miško, Sima, Barborka – dobrovoľníci na Misii sv. Jána v Barbertone, 2008/2009

MISIA SV. JÁNA – MIESTO ŽIVOTA

Aktivita **Misia sv. Jána – miesto života** chce podporiť formovanie pozitívneho postoja mladých ľudí k problematike HIV/AIDS. Chce formovať pozeranie na problematiku HIV/AIDS inak – pozitívnymi očami. Chce naučiť mladých ľudí ako zaujať aj v ťažkostiach a problémoch dnešnej doby správny postoj k vlastnému zdraviu, ako aj k zdraviu druhých ľudí. A to sa môže uskutočniť aj prostredníctvom športových aktivít. Uvedený text môže byť použitý pri príležitosti usporiadania športovej aktivity alebo súťaže na škole (v triede, medzi triedami...):

Mladí ľudia radi športujú a tak je to aj na Misii sv. Jána. Prišli by si tu na svoje napríklad fanúšikovia futbalu, ktorý je obľúbenou športovou aktivitou na misii. Deti fandia aj slovenským futbalistom a dokonca poznajú aj ich mená a napriek svojej chorobe hrajú futbal s nasadením vlastného života. Chlapcovi Surprisovi (je známy z filmu Anjeli) choroba poškodila pľúca tak, že dýcha iba ich jednou štvrtinou, no

nespoznali by ste to. Žije a hrá futbal napriek všetkému. Futbalový zápas sa hrá v Afrike, aj keď je pomerne horúco. A to je ďalšie nasadenie života. Na misii sa nehrá len tak, hrá sa o prvé miesto a o krásny víťazný pohár. Turnaj sa začína modlitbou a zaspievaním štátnej hymny Juhoafrickej republiky. Hráči sú rozdelení do družstiev podľa futbalových dresov a v družstvách hrajú zdravé aj choré deti bez rozdielu.

„Nič nevzniká náhodou, a tak náhodou nevznikli ani Červené stužky. Pri zrode nového diela obyčajne stojí niečo veľmi vzácne. V prípade Červených stužiek je to Misia sv. Jána v Barbertone v Juhoafrickej republike, kde so životom bojujú dospelí a deti choré na AIDS. Je to miesto utrpenia a bolesti, ale zároveň aj miesto malých ANJELOV, ktorých životná skúška je povzbudením pre Červené stužky.“

Anna Poláčková

MISIA SV. JÁNA – MIESTO OSLAVY

Aktivita **Misia sv. Jána – miesto oslavy** chce podporiť formovanie pozitívneho postoja mladých ľudí k problematike HIV/AIDS. Chce formovať pozeranie na problematiku HIV/AIDS inak – pozitívnymi očami. Chce naučiť mladých ľudí ako zaujať aj v ťažkostiach a problémoch dnešnej doby správny postoj k vlastnému životu, ako aj k životu druhých ľudí. A to sa môže uskutočniť aj prostredníctvom usporiadania oslavy vyjadrujúcej vďaku za dar života. Aktivita môže byť použitá ako motivácia pri príležitosti usporiadania oslavy, akou je napríklad triedny vianočný večierok, oslava narodenín alebo menín v triede či v školskom internáte (podľa tradície). Aktivita môže byť tiež motiváciou ako prejsť vďaku a lásku voči druhému človekovi:

Keď má dieťa na Misii sv. Jána narodeniny alebo meniny, tak je to vždy príležitosť na spoločnú oslavu. Najčastejšie sa oslavuje počas spoločného stolovania, napríklad pri večeri. Okolo oslávenca je živo a radostne. Oslávenec si sám vyberie menu a pri stole s ním sedia jeho najlepší priatelia a prí-

padne aj jeho hostia, napríklad dobrodinci. Všetci mu spoločne zablahoželajú, zaspievajú a oslávenec dostane darček. Tento čas patrí iba oslávencovi, ktorý je stredobodom pozornosti všetkých.

Ľudia sú dary pre nás. Každé stretanie a zdieľanie sa ľudí je výmenou darov. Môj dar som ja, tvoj dar si ty. Sme darom jeden pre druhého. Cieľom ľudskej vzťahovej komunikácie je získanie seba samých. Poznávame a sme poznaní. Podelíš sa so mnou o dar seba a ja sa podelím s tebou o dar seba. To je ľudská vzťahová komunikácia, ktorá je srdcom každého vzťahu. Dar seba sa tu stáva skutočným darom lásky. Naše životy sú „závislé“ od našich vzťahov. Sme takí šťastní, aké šťastné sú naše vzťahy. Kvalita našej existencie sa zakladá na našich vzťahoch.

Spracované podľa knihy Johna Powella Kto prvý hodí kameňom?

MISIA SV. JÁNA – MIESTO POMOCI

Aktivita **Misia sv. Jána – miesto pomoci** chce podporiť formovanie pozitívneho postoja mladých ľudí k problematike HIV/AIDS. Chce formovať pozeranie na problematiku HIV/AIDS inak – pozitívnymi očami. Chce naučiť mladých ľudí ako zaujať aj v ťažkostiach a problémoch dnešnej doby správny postoj k vlastnému životu, ako aj k životu druhých ľudí. To sa môže uskutočniť aj prostredníctvom pomoci druhým. Uvedená aktivita môže byť tiež motiváciou ako prejavíť lásku konkrétnemu HIV pozitívnemu človeku alebo človeku chorému na AIDS.

Juhoafrická republika – JAR (Južná Afrika) je prímorský štát na južnom cípe Afriky medzi Atlantickým a Indickým oceánom. JAR je rozlohou dvadsaťpäťkrát väčšia ako Slovensko a má asi deväťkrát viac obyvateľov ako Slovensko. Misia sv. Jána sa nachádza pri meste Barberton, ktoré je od Johannesburgu vzdialené 360 km. Úradnými jazykmi sú angličtina, afrikáncina a deväť kmeňových jazykov. Misia sv. Jána pozdravuje Slovensko a ďakuje za každú formu pomoci. Ďakuje všetkým školám, ktoré sa zapojili do kampane a ktoré im pomáhajú duchovne aj hmotne. Ďakuje napríklad Gymnáziu Ladislava Dúbravu v Dunajskej Strede, ktoré do Barbertonu zaslalo už niekoľko balíkov. Kampaň Červené stužky nie je spojená s finančnou zbierkou. Zaslanie balíka je jedna z foriem dobrovoľnej pomoci v kampani.

Potrebné informácie:

- **balík musí byť do 1 kg** a vtedy môže byť poslaný ako list,
- je vhodné do balíka vložiť list (najlepšie v angličtine) aj s fotografiou napr. triedy, ktorá balík pripravila,
- zaslať môžete: ponožky, teplé detské pančuchy (aj v JAR býva zima, práve vtedy, keď je na Slovensku leto), tričká a tielka rôznej veľkosti, detské oblečenie, zo sladkostí lízanky a čokoládu margot, skladačky, puzzle, omalovánky, školské potreby ako farebné ceruzky, gumené, perá...
- prosíme nezasielajte: plyšové hračky, žuvačky, drahé veci, slovenské knihy,
- adresa: pozri **www.cervenestuzky.sk** – **GARANTI.**
- **PROSBA KAMPANE:** Keď sa rozhodnete pomôcť misii a deťom chorým na AIDS formou zaslania balíka, prosíme, aby ste sa o jeho zaslaní a obsahu poradili s organizátorom kampane prostredníctvom e-mailu: **cervenestuzky@gmail.com**

Keď spokojnosť, šťastie a bezpečie druhého človeka je rovnako dôležité ako tvoje vlastné, vtedy skutočne miluješ. Láska to nie sú iba momentálne pocity. Láska je rozhodnutie a záväzok milovať druhého človeka tak, ako najlepšie vieš a vtedy, keď sa postaráš o všetko, čo potrebuje ku skutočnému šťastiu.

Spracované podľa knihy Johna Powella *Kto prvý hodí kameňom?*

MISIA SV. JÁNA – Miesto hodnôt

Aktivita **Misia sv. Jána - miesto hodnôt** chce podporiť formovanie pozitívneho postoja mladých ľudí k problematike HIV/AIDS. Chce formovať pozeranie na problematiku HIV/AIDS inak – pozitívnymi očami. Chce naučiť mladých ľudí ako zaujať aj v ťažkostiach a problémoch dnešnej doby správny postoj k hodnotám života. A to sa môže uskutočniť prostredníctvom prijatia a žitia pozitívnych hodnôt, hodnôt kultúry života. Hodnotám života, a nie smrti sa, paradoxne, môžeme učiť od detí, ktoré narodili HIV pozitívne. Po prečítaní listu od dobrovoľníka Michala môžu žiaci v liste hľadať dôležité hodnoty pre život človeka s následnou diskusiou.

Milí priatelia, chcem sa s Vami touto cestou podeliť so svojou skúsenosťou, ktorú som mal možnosť získať počas mojej deväťmesačnej misie v Juhoafrickej republike, presnejšie na Misii sv. Jána v Barbertone, v centre pre zomierajúcich na AIDS. Je toho skutočne veľa, o čom by som mohol napísať, a tie najsilnejšie zážitky sa ani slovami nedajú popísať. Čo si pamätám a čo mi zostalo hlboko zapísané v mojom srdci, bol určite čas strávený s deťmi z misie, ktoré sú tak isto ako dospelí na tejto misii postihnuté vírusom HIV/AIDS. Čas, ktorý som mohol stráviť spolu s týmito deťmi, ktoré sa hmatateľne dotýkali môjho srdca, by som nenechal za žiadne iné stretnutia s bohatými, vplyvnými, či vysoko študovanými ľuďmi tejto doby. Deti ma učili pravej hodnote života a múdrosti, ktorú Vám nedá žiadna škola. Bola to pre mňa skutočná škola života. Pamätám si napríklad na obdobie Veľkej noci, keď deti písali krátke zamyslenie k jednotlivým zastaveniam krížovej cesty, na ktorej sa odohráva utrpenie Boha – človeka. Počúvať deti hovoriť o utrpení druhého, keď ony samy nesú nie vždy ľahký kríž, bolo pre mňa veľmi silné.

Tieto deti nie sú plné hnevu a nenávisti k druhým ľuďom a k Bohu za to, v akej životnej situácii sa nachádzajú. Ony nezanevrelí na život, ale snažia sa ho prežiť najlepšie, ako sa len dá, a to so svojimi snami a túžbami. Každý deň bojujú o to, aby mohli na tomto svete ešte chvíľu ostať a vychutnať si každý nový deň, ktorý dostali, kým odídu do večnosti, kde budú anjeli a ako hviezdy na nočnej oblohe budú strážiť každého z nás.

Pamätám si tiež na chvíle, ktoré som strávil s jedným chlapcom v období, keď nebol na tom zdravotne najlepšie. Snažil som sa venovať mu svoj voľný čas

rozhovorom, hrou alebo len mojou prítomnosťou. A keď potom pri každodennej modlitbe prosil Boha, aby ho tu ešte chvíľu nechal, alebo aspoň dovtedy, kým som tu, bolo pre mňa niečím veľmi silným. Potom som si spomenul na to, ako ľudia často nezmyselne zahadzujú svoje životy, kým na druhej strane sú ľudia a deti, ktoré by chceli žiť...

Tiež si pamätám na tie mnohé úprimné objatia, ktoré som od nich dennodenne dostával. Na to, ako každý večer čakali, či k nim prídem, objímam ich a dám im bozk na dobrú noc. Vždy boli rady, keď sme mohli tráviť spolu voľné chvíle a ony vedeli, že zajtra sa opäť vrátim a budem s nimi. Vedeli, že sa ich nebojím dotknúť a neprištipujem k nim so strachom, že by mi ublížili svojou chorobou. Počas tých niekoľkých mesiacov vzniklo medzi nami skutočne silné puto a deti na misii ma začali volať starší „bráško“, čo aj som a verím, že ním aj naďalej ostanem. Boli to pre mňa skutočne silné chvíle a zážitky, na ktoré nikdy nezabudnem a bu-

dem vždy vďačný aj všetkým tým, ktorí mi tieto životné stretnutia umožnili zažiť. A chcem poďakovať hlavne mojim siedmim súrodencom, anjelom z Misie sv. Jána, ktorí ma naučili, čo je to skutočná radosť z každého nového dňa, ktorý dostávame ako nezaslúžený dar. ĎAKUJEM!

Ing. Michal Šerík (dobrovoľník na Misii sv. Jána v Barbertone, august 2008 – máj 2009)

MISIA SV. JÁNA – MIESTO ŽIVOTA

Aktivita **Misia sv. Jána - miesto života** chce podporiť formovanie pozitívneho postoja mladých ľudí k problematike HIV/AIDS. Chce formovať pozeranie na problematiku HIV/AIDS inak – pozitívnymi očami. Chce naučiť mladých ľudí ako zaujať aj v ťažkostiach a problémoch dnešnej doby správny postoj k vlastnému zdraviu a životu, ako aj k zdraviu a životu druhých ľudí. A to sa môže uskutočniť aj prostredníctvom rozvoja tvorivosti. Aktivita môže byť použitá ako motivácia na usporiadanie tvorivej aktivity v škole, napríklad tanečné, hudobné vystúpenie či pantomíma.

Mladí ľudia sú tvoriví, a tak je to aj na Misii sv. Jána. Deti nakazené HIV a ich sila žiť napriek všetkému ďalej. Choré deti, ktoré sú inteligentné, tvorivé, dobré a plné radosti zo života. Deti, ktoré sa neboja ukázať svoje tanečné, hudobné a tvorivé schopnosti. Školopovinné deti navštevujú školu na misii, učia sa všetky predmety tak ako ostatné deti v ich veku. Sestry venujú deťom maximálnu starostlivosť, a to nie iba po stránke terapeutickej,

ale hlavne po stránke intelektuálnej a v schopnosti žiť a bojovať s chorobou, za ktorú tieto deti nemôžu. Počas Vianoc pripravujú jasličkové vystúpenie (príbeh narodenia Ježiša Krista) a s pomocou sestier a dobrovoľníkov sa naučili vyjadrovať svoje pocity pantomímou a tancom. Život je nádherný čas pre dávanie sa druhým. Nepremeškajme ani minútu, aby sme ukázali a robili dobro druhým.

„Mnohí ľudia nám pred odchodom do JAR kládli otázky typu: „Načo idete pracovať s ľuďmi, ktorí onedlho zomrú? Prečo idete do krajiny, kde sa môžete nakaziť?“ Vidíme však veľkú potrebu stráviť s týmito ľuďmi a deťmi čo najviac času, a tak im preukázať, že nám na nich záleží a že ich život je obohatením pre nás.“

Michal, Sima a Barborka – dobrovoľníci na Misii sv. Jána v Barbertone 2008/2009

METODIKA PREZENTÁCIE FILMU ANJELI

Typ školy:	ZŠ, všetky typy stredných škôl
Predmet:	prírodopis/biológia/triednická hodina/etická výchova/náboženská výchova
Ročník:	9. ročník ZŠ, všetky ročníky SŠ
Tematický celok:	Vírusy, Biológia človeka, Genetika človeka, Obranné mechanizmy a imunita
Téma hodiny	Vírus HIV a choroba AIDS
Metóda:	Premietnutie filmu Anjeli
Cieľ:	Uvedomenie si nebezpečenstva vírusu HIV a choroby AIDS
Špecifické ciele:	Rozšíriť vedomosti o chorobe AIDS a o jej nebezpečenstve
Medzipredmetové vzťahy:	Uplatniť vedomosti z biológie človeka, z mikrobiológie, geografie
Pomôcky:	i-bulletiny (pozri www.cervenestuzky.sk – rubrika na stiahnutie)

Popis vyučovacej hodiny:

Úvod: (8 min)

Predstavenie témy hodiny: **HIV/AIDS** (ponechávame na vyučujúceho).

Prosíme, aby ste po predstavení témy HIV/AIDS predstavili:

a) kampaň Červené stužky (pomocou internetovej stránky www.cervenestuzky.sk alebo pomocou plagátu a letákov),

b) film Anjeli slovami: Film je príbehom o smrti a nádeji. Odohráva sa na Misii sv. Jána v Barbertone, ktorá sa nachádza v Juhoafrickej republike. Misia bola otvorená v januári 1989 a nachádza sa tu škola, materská škola, centrum pre chorých na AIDS – pre deti i dospelých, kostol a na pozemku žije aj niekoľko rodín a mladých ľudí, ktorí buď na misii pracujú, alebo tu žijú preto, lebo nemajú kam odísť. Misiu vedie medzinárodná komunita školských sestier sv. Františka. Medzi nimi pôsobí aj slovenská sestra Františka Olexová, ktorá pochádza z Námestova a je hlavnou protagonistkou filmu Anjeli. V súčasnosti je pre sestry na misii najaktuálnejšia služba pre chorých na AIDS. Pre Afriku je AIDS jednou z najhorších chorôb dnešnej doby. Ľudia sú denne konfrontovaní so smrťou, nákaza sa šíri veľmi rýchlo, hlavne medzi chudobnými. Film hovorí o službe chorým na AIDS a poukazuje na nebezpečenstvo AIDS pre Afriku a súčasný svet. Na misii zomrelo už viac ako 700 dospelých a skoro stovka detí. „Deti zomierajú ako dospelí, majú hrozné bolesti, ani utišujúce prostriedky im nezaberajú,“ hovorí sestra Františka, a preto, aby deti smrť ľahšie prijali, rozprávajú im sestry príbeh o anjeloch.

Hlavná časť vyučovacej hodiny: (26 min)

Premietnutie filmu Anjeli

Školy, ktoré film získali v prvom alebo druhom ročníku kampane, ho môžu žiakom premietnuť podľa ich záujmu. Kampaň momentálne nedisponuje uvedeným filmom, preto ak niektoré školy majú záujem, môžu si ho objednať prostredníctvom internetového obchodu www.lux.sk. Film je súčasťou série filmov s názvom Moja misia I.

Záver: (11 min)

Prečítanie listu z Misie sv. Jána v Barbertone. Napísanie vlastného návrhu na riešenie boja proti HIV/AIDS na Slovensku, v Európe a vo svete. V prípade záujmu môžu byť návrhy zaslané na adresu kampane alebo môžu byť použité v záverečnej diskusii o filme.

Ďakujeme.

Organizátor kampane

LIST Z MISIE SV. JÁNA V BARBERTONE

Priatel'ia, tragédia Afriky sa nesmie zopakovať v Európe!

AIDS – to sú:

- zlomené životy,
- rozbité a rozvrátené rodiny,
- siroty,
- strata priateľov,
- zničená budúcnosť,
- NIE život,
- slzy... bolesť... plač... prázdnota... SMRŤ...

Správy sú zdruvujúce, zastrášujúce, ale hlavne veľmi smutné. Posledné prieskumy a štatistiky hovoria, že ak sa rýchlo neurobí niečo účinné, do roku 2012 zabije AIDS polovicu päťnásťročných mladých ľudí v Zimbabwe, Botswane a Južnej Afrike. 24 miliónov ľudí v Subsaharskej Afrike žije s HIV. Južná Afrika zostáva v regióne jednou z najviac postihnutých epidémiou HIV/AIDS. Je na šiestom mieste na svete, skoro 20 % obyvateľov je nakazených. UNAIDS – Global Report 2006 uvádza, že v Južnej Afrike umrelo 375 000 ľudí v priebehu roku 2006 a asi 1 000 mŕtvych denne.

Priatel'ia, toto je skutočnosť jednej krajiny. Nechcime, aby sa to iste stalo aj u nás, preto všetci v Misii sv. Jána sme nadšení Vašou kampaňou „Červené stužky“... Tešíme sa, že mladí ľudia na Slovensku hovoria: ÁNO

- ÁNO pre pozitívny a plnohodnotný život,
- ÁNO pre budúcnosť,
- ÁNO pre zdravú rodinu,
- ÁNO pre zdravú a prosperujúcu spoločnosť a krajinu.

Veríme, že Vaša kampaň „Červené stužky“ nebude zameraná len na pripnutie si tohto symbolu, ale privedie Vás k zamysleniu sa nad veľkou hodnotou, krásou života, aby ste mohli urobiť rozhodnutie:

- ÁNO – ŽIVOT

- NIE – AIDS

To si však vyžaduje odvahu zmeniť spôsob života, predpoklad mať dostatočné vedomosti o tomto ochorení a schopnosť byť čestný a verný pozitívnemu spôsobu života.

Radi by sme sa s Vami podelili o jednu skúsenosť:

V našom centre pre zomierajúcich na AIDS máme ženu – 46-ročnú Nomsu – zomiera na AIDS. Poznáme ju desať rokov, rozprávali sme jej o Vašej kampani, o tom, ako sa mladí zapájajú do boja proti AIDS.

Nomsa povedala: **„Povedz mladým v tvojej krajine, aby sa večer pozreli na oblohu. Uvidia množstvo hviezd, ktoré sú veľmi žiarivé a nádherné ožarujú noc... To sú oči detí Afriky, ktoré umreli na AIDS, to sú oči mladých plných nádejí na lepší život, nadaných a schopných mladých Afričanov, ktorí sa už nepodelia so svojimi darmi, lebo sú mŕtvi. To sú oči mojich dvoch dcér, ktoré umreli na AIDS, oči mojich piatich bratov, oči mnohých mojich susedov a priateľov. To sú oči, ktoré vám žiaria a vyzývajú vás k zmene, aby ste žiarili na zemi... To sú oči, ktoré kričia: - Nie viac AIDS!“**

To je jej posolstvo pre Vás mladých... žiariť na zemi, žiť pre budúcnosť. Všetci Vám držíme palce, aby ste vytrvali a aby Vaša kampaň Červené stužky bola úspešná!

Sestry, deti a pacienti z Misie sv. Jána v Južnej Afrike

METODIKA PREZENTÁCIE FILMU *IN YOUR FACE*

Typ školy:	Všetky typy stredných škôl
Predmet:	biológia/etická výchova/náboženstvo/triednická hodina
Ročník:	Všetky ročníky SŠ (na gymnáziách odporúčame v 3. ročníku)
Tematický celok:	Biológia človeka
Téma hodiny	Pohlavné choroby so zameraním na AIDS
Metóda:	Premietnutie filmu „In your face“
Ciel:	Vymenovať pohlavné choroby. Dokázať zaujať osobné stanovisko k otázke prenosu pohlavných chorôb.
Špecifické ciele:	Rozšíriť vedomosti o pohlavných chorobách so zameraním sa na AIDS
Medzipredmetové vzťahy:	Využitie poznatkov z mikrobiológie, biológie človeka, genetiky, etiky a prípadne aj geografie
Pomôcky:	i-bulletiny (pozri www.cervenestuzky.sk – rubrika na stiahnutie)

Popis vyučovacej hodiny:

Úvod: (10 min)

Predstavenie témy hodiny: **Pohlavné choroby so zameraním na AIDS** (ponechávame na vyučujúceho).

Prosíme, aby ste po predstavení témy predstavili:

a) kampaň Červené stužky (pomocou internetovej stránky www.cervenestuzky.sk alebo pomocou plagátu a letákov),

b) film In your face slovami:

DVD s názvom „In your face“ získala kampaň Červené stužky od medzinárodnej organizácie Doctors for life International (Doktori pre život). Ide o 30-minútový film v angličtine so slovenskými titulkami. Uvedená medzinárodná organizácia v ňom prezentuje preventívnu prednášku, ktorú si v Afrike vypočula už tisícky žiakov. Film podporuje myšlienku kampane Červené stužky. Záleží na nás, či sa filmom necháme inšpirovať.

„Tinedžerské roky sú rokmi hľadania rozhodnutí, ktoré sa týkajú aj sexuálneho života. Jediná chyba môže zničiť budúcnosť. V dnešnom víre názorov sú to často mätúce posolstvá. In your face (**Do tváre**) je dokument, ktorý nič neprifarbuje a predstavuje zdravotné a morálne následky voľného sexu. V informatívnej polhodine prináša tento film silné, život meniace posolstvo.“

Hlavná časť vyučovacej hodiny: (30 min)

Premietnutie DVD filmu „In your face“.

Záver: (5 min)

Prečítanie listu z Misie sv. Jána v Barbertone. Žiaci môžu napísať svoj vlastný odkaz k filmu. V prípade záujmu môže byť tento odkaz zaslaný na adresu kampane alebo môže byť použitý v záverečnej diskusii o filme.

Ďakujeme.

Organizátor kampane

STAŇ SA SPISOVATEĽOM

Aktivita Staň sa spisovateľom chce podporiť formovanie pozitívneho postoja mladých ľudí k problematike HIV/AIDS. Chce formovať pozeranie sa na problematiku HIV/AIDS inak – pozitívnymi očami. Chce naučiť mladých ľudí vyjadrovať sa o náročných problémoch dnešnej doby písomnou formou. „Staň sa spisovateľom a napíš svoj príspevok – úvahu, reportáž, blog... do novín, časopisu, na webovú stránku...” Inšpiráciou môžu byť literárne príspevky žiakov z druhého a tretieho ročníka kampane, ktoré sú na www.cervenestuzky.sk – HISTÓRIA.

Ako príklad uvádzame:

Najväčšia hodnota v mojom živote

Mám 18 rokov a najväčšiu hodnotu má pre mňa

ranné zobudenie
šoférovanie auta
chôdza
dôvod smiať sa
spoznávanie samého seba
prekonanie sa
možnosť pomôcť
dočkanie sa
učenie sa od druhých
zaspávanie sýty
sprchovanie sa
let na bicykli
pozorovanie detí
rozprávanie sa
práca na sebe
počúvanie prírody
poriadok
kosenie trávy
oberanie jablák
umývanie riadov
varenie pre rodinu
zbieranie čučoriedok
zaujatie sa čítaním
pohľad do zrkadla
večera v Štedrý deň
kochanie sa zo štitov
obliekanie sa
myslenie
plávanie pod hladinou
spievanie si
zákusok
čakanie na dobré
česanie sa
pohľad z lietadla

chodenie v uličkách idúce-
ho vlaku
oprava defektu
dať gól
prejsť cieľovou páskou
uzdravenie
písanie úvahy
kráčanie zo školy
kráčanie do školy
vítanie rodiny
návrat domov
snívanie s otvorenými očami
budúcnosť
ležanie na sene
pasenie oviec a kôz
sedenie na konári
vstať opäť na nohy
premôcť sa vydržať
ochutnávanie
objímanie
slušnosť
človečina
oddych
listovanie v atlase
surfovanie po internete
vdychovanie ročných ob-
dobí
vypísanie pera
dať si poradiť
vytrvanie
poďakovanie
vrátenie požičaného
mať čas
byť sebou
vôľa pomôcť
svetlo v tme
chôdza naboso

trochu peňazí
vyjadrenie sa
vôľa urobiť radosť
dotvorenie sveta
byť vzorom
uspokojivosť
poznatie súvislostí
hľadanie riešení
náchádzanie riešení
pravda
med
vôňa
kočíkovanie
prijatie pravdy
chôdza po slnku
premýšľanie
dorozumenie sa cudzím
jazykom
suveníry
prezliekanie sa do suchého
predstava
ostré videnie
náchádzanie svojho miesta
nesklamanie
snaha
modlitba
uskromnenie
obhajoba iných a seba
umenie presvedčiť
milovanie
spomienky
nachádzanie sa
byť súčasťou
maškrtenie
spokojnosť
možnosť druhá šanca
odpoveď

vedieť odpovedať
telefonovať
byť volaný
byť potrebný
byť postrádateľný
byť užitočný
oprava chyby
splnenie sľubu
pripravenosť
odmena
teplo
čistá myseľ
cieľ
odvaha
zaujatosť
zaujatie iného
smelosť
nakrmenie statku
holenie sa
ostrihanie sa
mať dôvernika
byť dôveryhodný
dostať slovo
uvedomenie si
byť rešpektovaný
dodržiavanie zásad
využívanie zmyslov
vedieť byť ticho
výdrž
malíčkosti
miera
poznanie pôvodu
pohľad do vody
výhľad na more
kapučíno na námestí
poznať zmysel
byť vďačný
vlastne... môj život
Milan Jurčo

TRIEDNY ALEBO ŠKOLSKÝ VÝSKUM „AKO BOJOVAŤ PROTI HIV/AIDS“

V roku 2007 zisťovala kampaň Červené stužky, aké sú návrhy mladých ľudí na riešenie problematiky boja proti HIV/AIDS na Slovensku, v Európe a vo svete. Na základe ich odpovedí bol vytvorený dotazník pre triedny alebo školský výskum s následnou diskusiou.

Máte pred sebou zoznam ôsmich návrhov na riešenie problematiky boja proti HIV/AIDS zoradených podľa abecedy. Vašou úlohou je zoradiť návrhy podľa ich dôležitosti. Zoznam si dôkladne prezrite. Potom napíšte číslo 1 vedľa návrhu, ktorý má podľa vás najväčšiu dôležitosť v boji proti HIV/AIDS, číslo 2 vedľa druhého najdôležitejšieho návrhu a tak ďalej. Hodnota, ktorá je podľa

vašej mienky najmenej dôležitá, by mala dostať číslo 8. Pracujte pokojne a dôkladne uvažujte. Ak v priebehu zoradovania chcete opraviť alebo zmeniť poradie, môžete tak bez obáv urobiť. Konečný výsledok by mal pravdivo vyjadrovať vaše postoje a názory na riešenie problematiky HIV/AIDS vo svete, v Európe, na Slovensku. Môžete napísať aj svoj návrh na riešenie.

DROGOVÁ PREVENCIA (protidrogové opatrenia, prednášky)

FINANČNÁ POMOC (finančná pomoc krajinám tretieho sveta)

INFORMOVANOSŤ (vzdelávanie, osвета)

PREZERVATÍVY (požívanie kondómov)

ZABRÁNIŤ ŠÍRENIU (lekárske prehliadky, testovanie)

ZDRAVOTNÍCTVO (zlepšiť zdravotné služby, očkovacia látka)

ZMENA ZMÝŠĽANIA (výchova k zodpovednosti)

ŽIŤ ZODPOVEDNE (výchovu k vernosti partnerov a k zdravému životnému štýlu)

MÔJ NÁVRH NA RIEŠENIE

Boj proti HIV/AIDS vo svete

1. Zdravotníctvo

Najväčšiu úlohu v boji proti HIV/AIDS vo svete má zdravotníctvo a zdravotnícka starostlivosť, tzn. zlepšiť životné podmienky a hygienu hlavne v chudobných krajinách tretieho sveta. Krajínám, v ktorých je veľmi rozšírený AIDS, treba pomáhať prostredníctvom lekárov, dobrovoľníkov a misionárov. Je potrebné vynájsť liek alebo očkovaciu látku proti AIDS.

2. Informovanosť

Druhú dôležitú úlohu v boji proti HIV/AIDS vo svete má informovanosť hlavne prostredníctvom vzdelávacích programov a osvetovej činnosti medzi obyvateľstvom krajín, kde sa veľmi šíri AIDS.

3. Žiť zodpovedne

V boji proti AIDS je dôležité dodržiavať vernosť partnerov, čistotu a zdržanlivosť.

4. Finančná pomoc

Svet by mal finančne pomáhať chudobným krajinám prostredníctvom rôznych zbierok či humanitárnej pomoci. Svet by mal odstrániť zo sveta vojny a zmierňovať vojnové konflikty.

5. Zmena zmýšľania

Svet musí prísť k zmene zmýšľania, napr. pri zrovnoprávnení mužov a žien vo vzájomných vzťahoch, pri odstránení prostitúcie. Svet potrebuje morálnu výchovu.

6. Prezervatívy

Táto ochrana nie je stopercentná a nevyrieši situáciu (napr. v chudobných krajinách).

7. Zabrániť šíreniu

Zabrániť šíreniu AIDS by sa dalo testovaním krvi, lekáorskymi prehliadkami a protidrogovou prevenciou.

Boj proti HIV/AIDS na Slovensku

1. Informovanosť

Najväčšiu úlohu v boji proti HIV/AIDS na Slovensku má informovanosť prostredníctvom prednášok, vyučovania v školách, filmov a dokumentov o HIV/AIDS, kampaní... Spoločnosť by sa mala viac venovať mladým ľuďom.

2. Zdravý životný štýl

Vernosť partnerov, zdravé rodiny, zdržanlivosť a zodpovednosť vo vzťahoch, dôležitosť pri výbere partnera a dôležitosť mravných hodnôt.

3. Zabránenie šíreniu

Prostredníctvom protidrogovej prevencie a bojom proti prostitúcii.

4. Pomoc

Výskum AIDS, finančné zbierky na pomoc chudobným krajinám, vytvorenie centier a nadácie pre chorých na AIDS, zvýšenie starostlivosti o chorých na AIDS.

5. Prezervatívy

Táto ochrana nie je podľa mladých ľudí stopercentná.

Boj proti HIV/AIDS v Európe

1. Informovanosť

Najväčšiu úlohu v boji proti HIV/AIDS v Európe má informovanosť prostredníctvom prednášok, vyučovania v školách, filmov a dokumentov o HIV/AIDS a pomocou kampaní. V médiách sa má viac hovoriť o problematike HIV/AIDS.

2. Drogová prevencia

V Európe je potrebné zvýšiť protidrogovú prevenciu.

3. Zabránenie šíreniu

Bojom proti prostitúcii a v neprenášaní choroby na ďalších ľudí.

4. Pomoc

Európa by mala pomáhať finančnými zbierkami chudobným krajinám a mohli by sa uskutočňovať spoločné kampane krajín.

5. Zdravý životný štýl

V rámci zdravého životného štýlu odporúčajú mladí ľudia Európe výchovu k vernosti partnerov a k zodpovednému životnému štýlu.

ABC zásada a návrhy mladých ľudí:

A – abstinencia

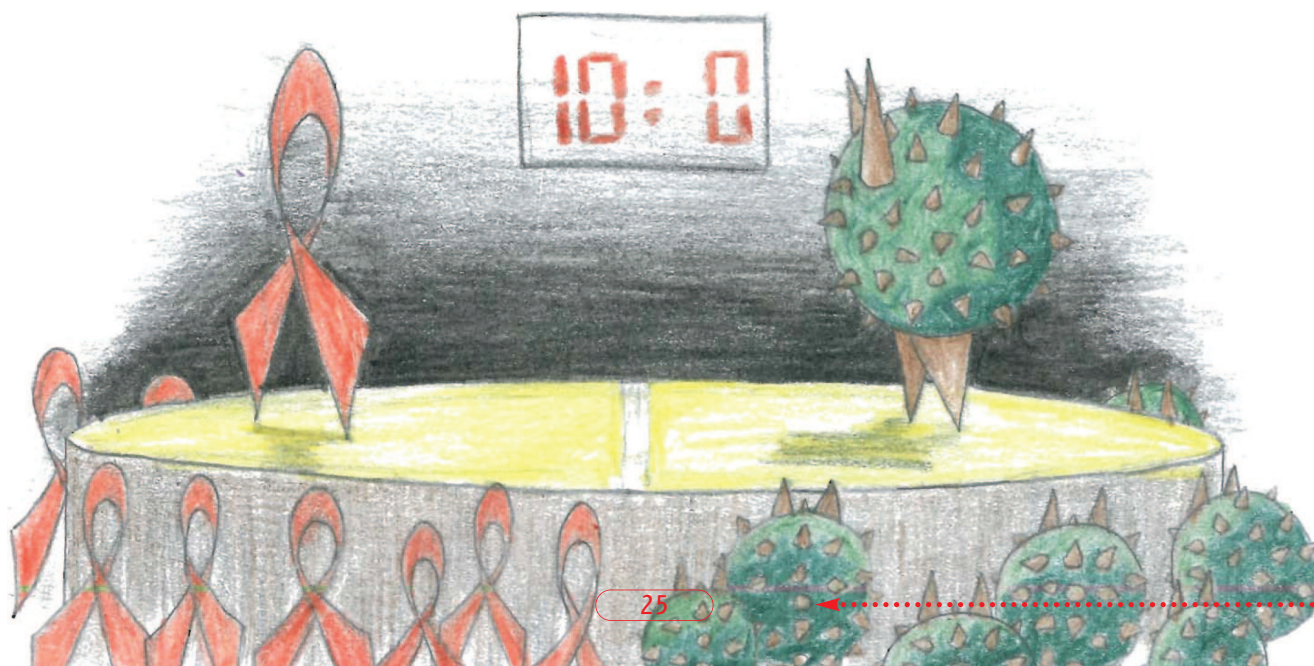
Najlepšou ochranou je zdržiavať sa pohlavného styku s novými a neznámymi partnermi. V boji proti AIDS navrhujú mladí dodržiavať čistotu a zdržanlivosť.

B – be faithful – buď verný/-á

Čím menšie množstvo sexuálnych partnerov, tým menšie je riziko dostať sa do kontaktu s osobou infikovanou HIV. Vernosť partnerovi môže zachrániť zdravie a život. V boji proti AIDS navrhujú mladí ľudia dodržiavať vernosť partnerovi.

C – Condom – kondóm

Prezervatív ako jeden zo spôsobov ochrany pred infekciou HIV a inými sexuálne prenosnými chorobami. Mladí ľudia si uvedomujú, že táto ochrana nie je stopercentná a nevyrieši situáciu, napr. v chudobných krajinách.

KRESBA DO CELOSLOVENSKEJ VÝTVARNEJ SÚŤAŽE „ČERVENÉ STUŽKY“

Táto motivačná aktivita chce pomôcť celoslovenskej výtvarnej súťaži „Červené stužky“, ktorá je súťažou jednotlivcov – žiakov základných, špeciálnych základných a stredných škôl. Kresba má byť grafickým vyjadrením zamerania a filozofie kampane.

Technika: kresba (ceruza, tuš, lavírovaná kresba...), maľba (akvarel, tempera, kombinovaná, masťný a polomasťný pastel...), frotáž, koláž, grafika (linoryt, drevoryt, suchá ihla...), grafický dizajn. Veľkosť kresby je A5, A6.

Pred začatím tvorby kresby je vhodné oboznámiť žiakov s odbornou problematikou HIV/AIDS, s kampaňou Červené stužky a s jej symbolom. Motiváciou pre žiakov môžu byť víťazné kresby z predchádzajúcich ročníkov kampane, ktoré sú uverejnené na webovej stránke kampane v časti história. Je dobré, ak žiak vyjadrí náskres aj slovne, napr. ako to vyjadrila Katarína Sabová (Červené stužky 2007). Jej popis môže byť motiváciou pre žiakov nielen pred zapojením sa do výtvarnej súťaže, ale aj pred inými aktivitami súvisiacimi s kampaňou.

Červená stužka očami Kataríny Sabovej

„Môj náskres červenej stužky je určený predovšetkým mladým ľuďom. Nie je náročný na text ani na nové informácie, skôr má zaujať okoloidúceho a pozvať ho k zamysleniu sa: ‚Aký je môj postoj k HIV/AIDS? Aká je moja prevencia proti tejto chorobe? Chránim sa dostatočne? Alebo som len pasívnym divákom, ktorý si myslí, že sa ho to netýka?‘

Každý si môže vybrať jedného zo štyroch smajlíkov:

► usmiaty smajlík označuje človeka **VERNÉHO**, ktorý sa nemusí ničoho báť,

► smajlík s rovnými ústami predstavuje človeka **OPATRNEHO**; nikdy si nebude stopercentne istý, či nie je nakazený vírusom HIV;

► **ZAMRAČENÝ** smajlík je zároveň ľahostajný; nezáleží mu na sebe, ale ani na ostatných, je mu jedno, či má alebo nemá vírus HIV; ak je nakazený, nezaujíma ho, koľkým ľuďom zničí život, koľkí kvôli nemu budú trpieť;

► **ŠTVRTÝ** smajlík (krúžok bez tváre) je nakazený vírusom HIV. Hrozí mu, že zomrie na AIDS. Jeho stav je definitívny, už niet cesty späť. Bude žiť v strachu. Ak sa o jeho chorobe niekto dozvie, možno v jednej minúte stratí všetko – svojich najbližších, priateľov, prácu, radosť zo života.“

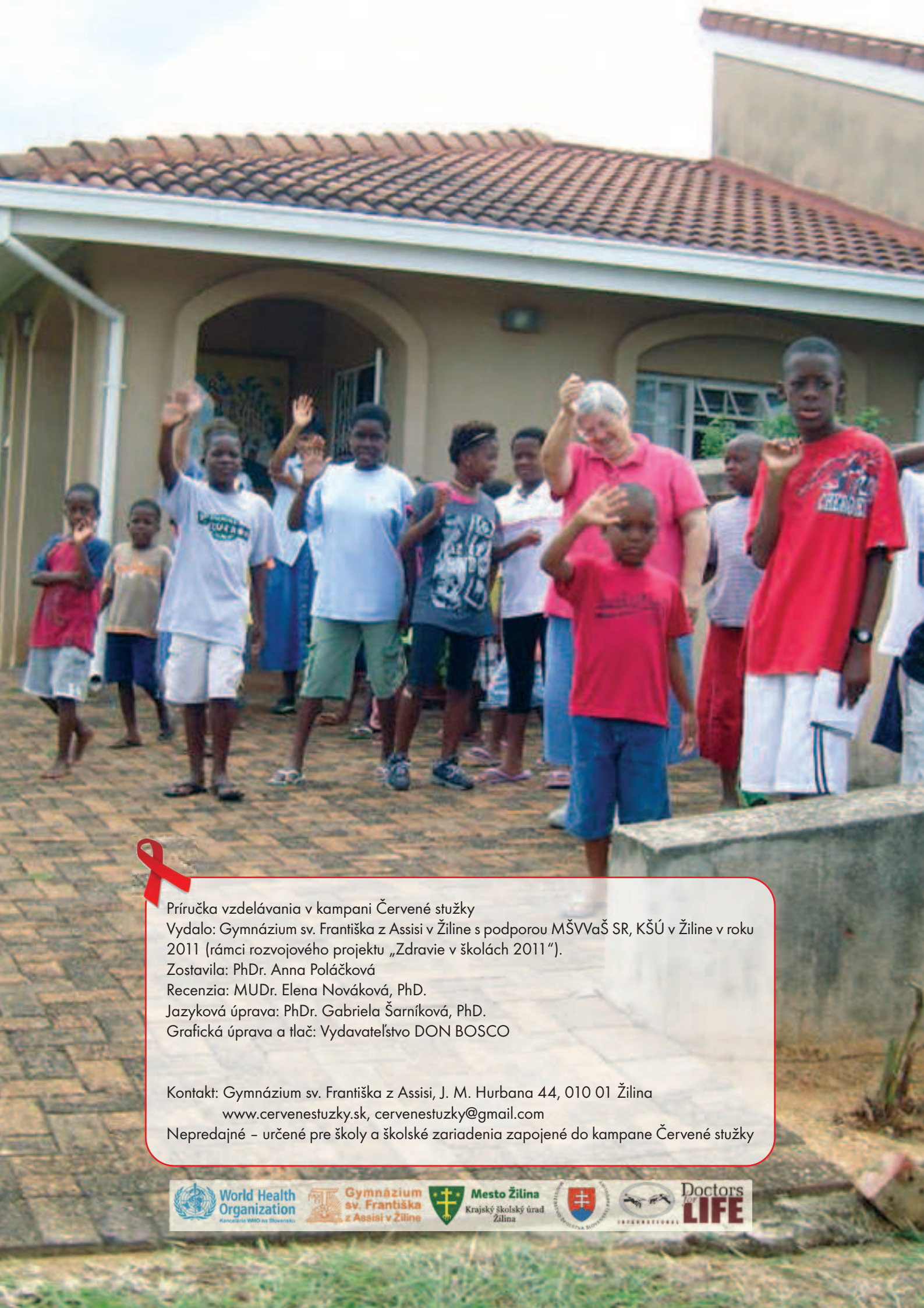
Kresba chce byť výzvou do boja proti AIDS, ktorého symbolom je červená stužka. Každý si musí vybrať smajlíka, a tým zaujať svoju pozíciu v tomto boji.

(Červené stužky 2007)

NAKRESLI SVOJE „VYJADRENIE“ ČERVENEJ STUŽKY

Príručka vzdelávania v kampani Červené stužky

Vydalo: Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline s podporou MŠVVaŠ SR, KŠÚ v Žiline v roku 2011 (rámci rozvojového projektu „Zdravie v školách 2011“).

Zostavila: PhDr. Anna Poláčková

Recenzia: MUDr. Elena Nováková, PhD.

Jazyková úprava: PhDr. Gabriela Šarníková, PhD.

Grafická úprava a tlač: Vydavateľstvo DON BOSCO

Kontakt: Gymnázium sv. Františka z Assisi, J. M. Hurbana 44, 010 01 Žilina

www.cervenestuzky.sk, cervenestuzky@gmail.com

Nepredajné – určené pre školy a školské zariadenia zapojené do kampane Červené stužky

World Health
Organization
Rozhodnutie WHO na Slovensku

Gymnázium
sv. Františka
z Assisi v Žiline

Mesto Žilina
Krajský školský úrad
Žilina

Doctors
for
LIFE